

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Is er vrij verkeer van arbeid?

Tang, S.

Citation

Tang, S. (2008). Is er vrij verkeer van arbeid? *Bestuurskundige Berichten*, 23(1), 6-9. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3211651>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3211651>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

De economische vooruitzichten waren voor Spanje evenwel gunstig en het gemiddelde BBP ging na de toetreding snel omhoog. Bovendien was er de eerste jaren nog geen vrij verkeer van werknemers, met als gevolg dat grote

uit de nieuwe EU-landen werkzaam in Nederland. Dit komt neer op ongeveer 1,5% van de totale Nederlandse beroepsbevolking. Er wordt geschat dat ruim 80% van die groep onderdanen zijn van Polen. De schatting is zowel gebaseerd op

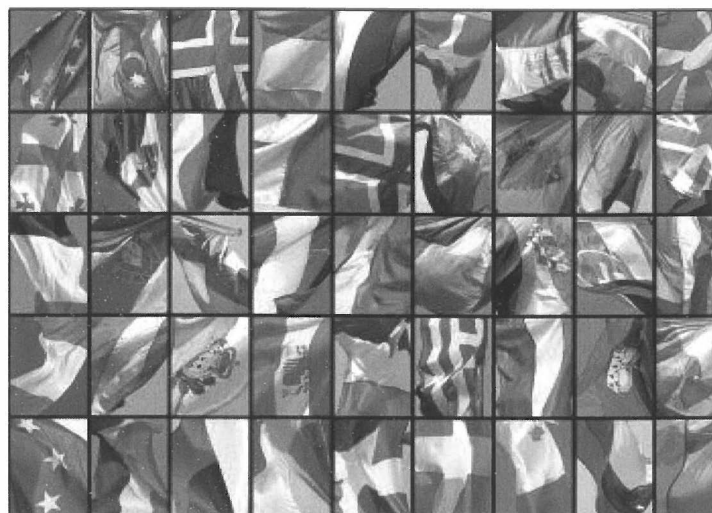
“De EU blijft groeien: niet enkel territoriaal, maar vooral in haar bestaan. Door de EU zijn mensen meer mobiel geworden, ook ambtenaren kunnen voortaan genieten van de verworven mobiliteit.”

migratiestromen uit Spanje eigenlijk uitgebleven waren. Voor de recente uitbreidingen werd opnieuw gevreesd voor grote migratiestromen, en dit omdat de nieuwe lidstaten anno 2004 een BBP per hoofd hadden van slechts minder dan 50% van het gemiddelde van de EU(10).

Impact toestroom nieuwe Unieburgers

Op vraag van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft Regioplan Beleidsonderzoek recentelijk (medio november) over het flankerend beleid gerapporteerd. Dit flankerend beleid wordt door de overheid gehanteerd om voldoende garanties te creëren voor een verantwoorde invoering van het vrij verkeer van werknemers.

Het toegepast beleid moet ervoor zorgen

dat enerzijds de rechten van de nieuwe EU-burgers gewaarborgd worden door goede arbeidsvoorwaarden en huisvesting en anderzijds, dat het binnenlands aanbod van arbeid niet wordt verdrongen en concurrentievervalsing wordt tegengegaan.

Volgens het rapport “De Europese grenzen verlegd”(11) zijn er heden ruim 100.000 burgers

interviews met cao-partijen als op het aantal aangevraagde tewerkstellingsvergunningen in de eerste vier maanden van 2007.

Dit kan verklaard worden doordat Polen, vergeleken met de andere nieuwe lidstaten, de grootste arbeidsmarkt heeft (26 mio personen) en gepaard met een hoge werkloosheidsgraad (18,4% in 2002; evenwel 16% in 2006 en 12,4% in juni 2007)(12).

De gevreesde verdringing van binnenlands aanbod lijkt bij de eerste evaluatie zeer beperkt te zijn. Het onderzoek heeft immers aangetoond dat de overgrote meerderheid van de arbeidsmigranten in sectoren terecht komen waar werkgevers moeilijk arbeidskrachten kunnen vinden: land- en tuinbouw, transport, vlees, bouw en metaal. Ook is het aantal Roemenen en Bulgaren die hier werkt beperkt, al is weliswaar een lichte stijging merkbaar. Voor hen geldt immers nog de vereiste tewerkstellingsvergunning, waardoor werkgevers tegenover deze groep van Unieburgers ietwat geremder zijn.

Besluit

De EU-uitbreidingen richting Midden- en Oost-Europa hebben heel wat stof doen oplaaien: zowel positieve als negatieve reacties werden toen (maar ook nu) geuit op Europees, nationaal, regionaal en gemeentelijk vlak.

Eenzijds is de EU territoriaal en cultureel gevoed, anderzijds werd gevreesd voor verdringing van binnenlandse arbeidskrachten. Uit een eerste evaluatie blijkt die vrees door de zeer beperkte verdringing ongegrond te zijn. De meeste arbeidsmigranten hebben immers hun heil gezocht in sectoren waarvoor eigenlijk moeilijk arbeidskrachten te vinden zijn.

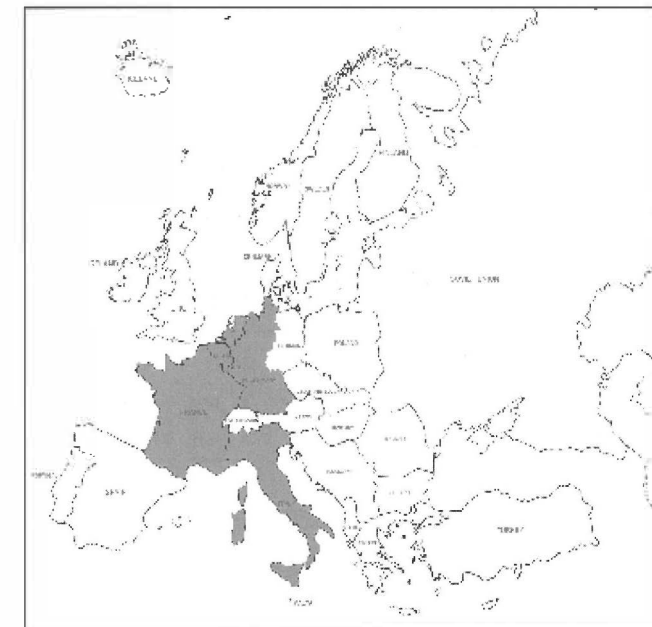
De EU blijft groeien: niet enkel territoriaal, maar vooral in haar bestaan(13). Door de EU zijn mensen meer mobiel geworden, ook ambtenaren kunnen voortaan genieten van de verworven mobiliteit. Specifieker kunnen toekomstige doctorandi genieten van de mogelijkheden aangeboden door de goede samenwerking tussen EU-landen. Voorts biedt ook de EU als instelling zelf tewerkstelling aan gemotiveerden.

Zo blijft de EU stap-voor-stap doorgroeien zoals Jean Monnet het gepland had!

Verwijzingen:

1. Geconsolideerde versie van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, Pb. 24 december 2002, C-325.
2. De Europese Economische Ruimte (EER) bestaat uit alle landen van de Europese Unie, inclusief Noorwegen, IJsland en Liechtenstein. Hoewel Zwitserland tot de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) behoort, heeft de Zwitserse bevolking negatief uitgesproken (referendum) over de toetreding tot de EER.
3. Op deze uitzondering bestaat weer een uitzondering: hoewel Bulgarije en Roemenië sinds 1 januari 2007 tot de Europese Unie behoren, bestaat er voor onderdanen van deze landen (voorlopig) geen vrij verkeer van werknemers.
4. Vladimir Špidla (Europees Commissielid) heeft tijdens de debatten van 4 april 2006 in zijn toespraak deze term enkele keren gebruikt, maar hij heeft verklaard zich te onthouden in de toekomst van verder gebruik omdat deze landen naar zijn mening enerzijds een net zo lange geschiedenis hebben als de andere Europese landen en anderzijds met de uitbreiding van de EU lidstaten geworden zijn. (<http://europarl.europa.eu>).
5. Slechts drie landen (het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Zweden) hebben geen restricties ingevoerd; de deuren van hun arbeidsmarkt waren direct geopend voor onderdanen van de nieuwe lidstaten. (http://ec.europa.eu/employment_social/free_movement/docs/transition_nl.pdf)
6. Deze sectoren zijn: internationale chauffeurs, matrozen en stuurmannen voor de binnenvaart, operatiekamer-assistenten, radiotherapeutische en radiodiagnostische laboranten, uitbeners en slachters.
7. Oostenrijk en Duitsland hebben geopteerd voor het behoud van overgangsbepalingen tot de wettelijk toegestane einddatum (2011); in deze landen blijven de tewerkstellingsvergunningen gelden.
8. <http://www.europa-nu.nl> (14 november 2007).
9. J. COPPEL, J.C. DUMONT en I. VISCO, “Trends in Immigration and Economic Consequences”, OESO, 18 juni 2001, nr. 284.
10. <http://epp.eurostat.eu.europa.eu> (20 november 2007).

Europe in 1958

11. Regioplan, “De Europese grenzen verlegd. (Eerste evaluatie flankerend beleid vrij verkeer van werknemers MOE-landen”, http://docs.szw.nl/pdf/129/2007/129_2007_3_11191.pdf.

12. “Economische groei in nieuwe lidstaten hoger dan in EU-15”: <http://www.cbs.nl>; Poolse investeringsagentschap Paliz: <http://paiz.gov.pl> (25 november 2007).

13. Voormeer informatie over (toekomstige) EU-uitbreidingen: http://ec.europa.eu/enlargement/index_en.htm.

Europe in 2007

Europese Blue Card, de eerste stap naar Europees migratiebeleid?

Door Leontien Wagenaar

Met reacties van Tweede Kamerleden

Afgelopen oktober presenteerde de Europese Commissie (EC) een plan om Europa aantrekkelijker te maken voor hoogopgeleiden. Op dit moment vertrekken de meeste hoogopgeleide migranten naar de Verenigde Staten (VS) terwijl de laagopgeleide migranten in Europa hun heil zoeken...

De naam blue card is dan ook afgeleide van het Amerikaanse green card systeem. Het green card systeem reguleert sinds 1920 in de VS de migranten toestroom op basis van de behoefte van de arbeidsmarkt.

Waarom blue card vraag je je misschien af? Blauw is de kleur van de Europese Unie, vandaar! Maar goed, wat houdt het voorstel precies in? Dit zal eerst toegelicht worden. Belangrijk is ook de mening van de Tweede Kamerleden want als gevolg van het voorstel ontstaat een Europees migratiebeleid. De Nederlandse politiek krijgt dan minder te zeggen over wie ons land binnenkomt.

Kortom, een gevoelig onderwerp waarover je in dit artikel meer te weten kunt komen.

De vergrijzing komt eraan en de Europese Unie (EU) moet snel wat doen om krapte op de (hoogopgeleide) arbeidsmarkt te voorkomen, anders kan de EU geen kenniseconomie worden en/of blijven. Volgens de EC is één van de oplossingen het invoeren van de blue card. Op dit moment vallen de potentiële migranten onder nationale (ingewikkelde) regels, maar de EC wil dit anders gaan regelen. Zij pleit voor een algemeen beleid voor toelating van kennismigranten. Op deze manier is Europa aantrekkelijker in de wereldwijde concurrentie om talent. De EC stelt een Europese versie van het Amerikaanse green card systeem voor.

Met de blue card hebben hoogopgeleide migranten een werkvergunning in handen voor minimaal twee jaar, zodat ze makkelijk aan de slag kunnen binnen EU-grondgebied. Na deze twee jaar heeft de kennismigrant ook het recht om in een andere

“De Nederlandse politiek krijgt dan minder te zeggen over wie ons land binnenkomt.”

lidstaat te gaan werken. Maar, in tegenstelling tot de green card is er geen mogelijkheid tot permanente vestiging wanneer de blue card is verkregen. Uiteraard moeten eisen worden gesteld aan het verkrijgen van een vergunning zoals een inkomenseis. Hierover moeten de EU lidstaten het nog eens worden.

De bal is dus nu bij de lidstaten. Interessant is daarom de mening van de Nederlandse politici. Alle Tweede Kamerfracties zijn aangeschreven om een reactie op de volgende stelling: Een Europese blue card moet zo snel mogelijk worden ingevoerd in de Europese Unie. Het is een belangrijk middel om de vergrijzing in de (hoogopgeleide) arbeidsmarkt op te vangen.

Hier volgen de reacties:

Cynthia Ortega-Martijn

Tweede-Kamerlid ChristenUnie

De fractie van de ChristenUnie is verheugd over de invoer van een blue card. Er dient echter wel met een aantal zaken rekening te worden gehouden. Volgens de SER vormt kennismigratie niet per definitie een oplossing voor het vergrijzingsprobleem en daar kan ik mij in vinden. Het is belangrijker om via kennismigratie comparatief voordeel te behalen op de rest van de wereld, bijvoorbeeld door middel van de ontwikkeling van nieuwe technologieën. De Europese blue card kan een bijdrage leveren in de wereldwijde concurrentiestrijd om talent, om zo tegemoet te komen aan de ambitieuze doelstellingen in de Lissabon-strategie. Wat ik aantrekkelijk vind aan de blue card is dat het voor potentiële kennismigranten van buiten de EU duidelijker en aantrekkelijker wordt om een periode in de EU aan de slag te gaan.

Aan de andere kant is het essentieel dat er overeenstemming is over minimumvereisten aan de kwaliteit van kennismigranten. Ook mag het niet de bedoeling zijn dat hoogopgeleide niet-Europese concurrenten worden van de Europese talenten. De nadruk ligt wat mij betreft dan ook op complementariteit, het doel is de tekorten in hooggekwalificeerde plaatsen op de arbeidsmarkt in te vullen. Dat kan per land of regio verschillen. Lidstaten moeten daarom de bevoegdheid houden om te bepalen hoeveel en welke kennismigranten worden toegelaten. Per land kan dan worden bepaald op welk vakgebied specialistische kennis nodig is. Het toelatingsbeleid

van externe midden- en laaggeschoolden moet de verantwoordelijkheid blijven van de lidstaat. Als Nederland en Europa dienen wij onze verantwoordelijkheid te nemen en ervoor te waken dat emigratie van hoger opgeleiden en medisch personeel uit ontwikkelingslanden richting de Europese Unie zal leiden tot brain drain c.q. care drain.

“De Christenunie hecht dan ook zeer veel waarde aan de brain gain...”

Vermeld moet worden dat dit verschijnsel vooral negatieve effecten op lange termijn heeft voor het ontwikkelingsland. De vooruitgang van de Europese kenniseconomie mag niet ten koste gaan van de ontwikkelingslanden, dat vindt de ChristenUnie niet rechtvaardig. Arbeidsmigratie kan en moet juist tot wederzijds voordeel leiden. De ChristenUnie hecht dan ook zeer veel waarde aan brain gain, ook ontwikkelingslanden profiteren van de opgedane kennis of stage-ervaringen wanneer de migrant terugkeert. Het is daarom belangrijk dat de EU en haar lidstaten aansturen op remigratie en circulaire migratie, zodat het beleid gericht is op tijdelijkheid van vestiging. Op deze manier snijdt het mes aan twee kanten: wij realiseren onze participatiedoelen en dragen meteen bij aan de realisatie van millenniumdoelstellingen.

Han ten Broeke,
Tweede Kamerlid VVD

Het wordt dus een blue card, en die is inderdaad nodig! Al geloof ik niet dat dit is vanwege het opvangen van de vergrijzing, daartoe is Europa ook zelf in staat als we het juiste beleid: stimulering en flexibilisering arbeidsmarkt weten door te voeren. De Europese blue card is overigens ook echt geen green card naar Amerikaans model en dat is maar goed ook. De Amerikaanse green card is een loterij, terwijl de blue card wel degelijk op persoon en functie is afgestemd.

Eigenlijk lijkt het voorstel van EU Commissaris Frattini erg op de kennismigrantenregeling die onder het vorige kabinet onder minister Verdonk is ingevoerd, met een aantal zeer strikte voorwaarden: minimum inkomenseis, geen